

Огледалото на Тинъ Чинъ

Въ далечния Китай, тамъ където е царството на жълтиятъ хора, живял богатиятъ господинъ Чангъ Вунгъ. Вилъ лѣкаръ, но не се занимавалъ съ лѣкуване, а си живял въ своя разкошенъ домъ, заобиколенъ съ хубава градина, четълъ книги и отъ време на време пушелъ съ своята дълга и тънка лула. Той щѣлъ да бже още по-щастливъ, но нѣмалъ деца и отъ тази липса изпитвалъ скрита мъка. А искало му се много да има синъ, за да може да му остави своето богатство, всичкитъ си пари, които лежали въ голѣми жѣлѣзни сандъци въ подземни скривалища.

Всички слуги и слугини знаели голѣмата болка на своя господарь Чангъ Вунгъ и се молѣли по храмоветъ, за да се изпълни неговото желание. А Чангъ Вунгъ скиталъ по светитъ мѣста и правѣлъ на храмоветъ златни кубета, само да измоли отъ жълтия богъ своя желанъ синъ.

Всичко това не отишло напусто. Единъ денъ, когато седѣлъ на дебелъ миндеръ, пушелъ лулата си и слушалъ какъ единъ отъ неговитъ слуги му чете нѣкаква стара книга, влѣзла радостна една служителка на жена му и разплакана отъ прѣкомѣрно щастие, съобщила, че му се е родилъ синъ.

Много се зарадвалъ богатиятъ Чангъ Вунгъ. Той наредилъ народно пиршество въ своя дворъ и нахранилъ всички бедняци съ добре сготвенъ оризъ. Освенъ това, той заплатилъ на деветъ свещеници, што въ разстояние на деветъ години, отъ време на време, да четатъ молитви за здравето и щастieto на родения му синъ.

А малкиятъ Тинъ Чинъ билъ пълно и весело бебе, което се търкаляло усмихнато между коприненитъ възглавници въ люлката си.

Изминали деветъ години. Свещеницитъ изчели деветъ хиляди молитви и трѣбало вече да прекратятъ тая служба. Малкиятъ Тинъ Чинъ порасналъ и станалъ голѣмо и умно дете, съ свѣтли очи и широко чело.

Добриятъ господинъ Чангъ Вунгъ, не знаелъ вече какъ да го пази отъ всѣко зло и всѣка болестъ. Тѣкмо заради това, той не му позволявалъ да играе съ деца и Тинъ Чинъ никога не ги виждалъ. Той ималъ за наставникъ единъ мѣдрецъ и прекарвалъ времето си въ голѣмия дворецъ или въ оградената веранда. Наставникътъ на Тинъ Чинъ билъ много мѣлчеливъ и едва отговарялъ на въпроситъ на детето. Той сновѣлъ постоянно по верандата съ ржце пхнати въ широкитъ ржкави на своето кимоно и постоянно мислѣлъ. Така малкиятъ Тинъ Чинъ не познавалъ обществото и му било много отекчително между многобройнитъ разнородни играчки.

Започналъ малкиятъ Тинъ Чинъ да тжгува. Не му достигало нищо, а и самъ той не знаелъ какво. Изгубилъ апетита си, съ часове седѣлъ на пода на терасата и гледалъ летенето на птицитъ и движението на облацитъ.

Загрижилъ се добриятъ господинъ Чангъ Вунгъ, но макаръ и лѣкаръ, не можелъ да открие тжгата на Тинъ Чинъ. Набилъ му той цѣлъ басейнъ златни риби, безброй кафези съ най-шарени птици, които пѣли съ сладки гласове. Набавилъ му и книги съ най-различни картини и играчки, чакъ отъ Европа. Но нищо не помагало. Тинъ Чинъ ставалъ все по-слабъ и бледенъ и едва се влачелъ по обширнитъ зали, украсени съ злато и копринени завеси.

Чангъ Вунгъ много се изплашилъ. Прехвърляйки така презъ ума си разни предположения за неразположението на своя синъ, помислилъ си, че може да се е разгърдилъ жълтиятъ богъ, зате свещеницитъ престанали да четатъ молитви. И той наново наелъ деведесетъ и деветъ свещеници и ги разпратилъ въ деветъ храмовъ, за да измолятъ отъ бога милостъ за неговия синъ.

Свещеницитъ чели деветъ молитви дневно, но нищо не помагало. Тинъ Чинъ билъ безъ воля и се чудѣлъ на баща си защо се грижи толкова за него.

— Какъ да не се грижа, сине мой — казалъ баща му. Ти си отслабналъ, като втрѣба край езерото въ двора, а лицето ти е било като пергаментъ.

— Много ми се иска да видя какъ изглеждатъ, — казалъ Тинъ Чинъ.

— Ще ти покажа тогава, — казалъ

Чангъ Вунгъ — нима ти още не си виждалъ огледало?

Следъ това наредилъ да донесатъ на малкия Тинъ Чинъ най-хубавото малко ржчно огледало. Набрзо отишелъ наоѓникътъ и като донесълъ огледалото, подалъ го на малкия Тинъ Чинъ.

— Я гледай! — извикалъ той, — че азъ виждамъ дете като себе си. Колко е хубаво! Ще ми оставишъ ли татко това огледало, за да не бжда самъ?

Бащата, разбира се, се съгласилъ, но като не разбиралъ радостта на детето си, още повече се загрижалъ.

Отъ този денъ Тинъ Чинъ не се отдѣлялъ отъ огледалото. Смѣялъ се на огледалото, говорѣлъ му и билъ доволенъ. Неговото здраве се оправило.

Чангъ Вунгъ при все това не билъ щастливъ. Той се изплашилъ, че неговиятъ синъ може би е изгубилъ ума си. По тая причина той прочелъ всички стари медицински книги и се съветвалъ съ много известни мѣдречи. И никой не намѣрилъ лѣкъ за Тинъ Чинъ. Опитвали се да му отнематъ огледалото, но тогава той започвалъ така да плаче, че кжсало се сърдцето на бащата и той нареждалъ веднага да му се върне.

Цѣлиятъ дворецъ на Чангъ-Вунгъ билъ обхванатъ отъ тжга. Вече всички се помирли съ злата сѣдба, когато Чангъ Вунгъ дочулъ, че тамъ, нѣкъде въ Индия, живялъ голѣмъ мѣдрецъ, който намиралъ за всѣка болка утеха и лѣкъ.

Веднага изпратилъ Чангъ Вунгъ за него карета съ дванадесетъ коня, поставилъ въ нея най-мекото кадифе и голѣмо писмо, съ молба веднага да пристигне.

Великиятъ индийски мѣдрецъ веднага пристигналъ. Като узналъ горчивата неволя на Чангъ Вунгъ, той наредилъ да го оставятъ насаме съ Тинъ Чинъ.

Минали така седемъ дни. Това сж били седемъ дни на очакване отъ страна на родителитъ на Тинъ Чинъ. Но следъ седемъ дни излѣзълъ разположенъ бѣловласиятъ мѣдрецъ и казалъ на загрижения баща:

— Бжди щастливъ, добри приятели! Твоятъ синъ не боледува отъ никаква болка. Тинъ Чинъ желае да види деца, да бже въ тѣхна компания. Понеже той не е ималъ другаръ, живото дете е намѣрило своя ликъ въ огледалото и съ него дълго е другарувалъ. Шоъмъ му набавишъ другари деца, той ще захвърли огледалото.

Чангъ Вунгъ билъ прекалено радостенъ. Той възнаградилъ индийския мѣдрецъ, а за сина си довелъ много деца, за да другаруватъ съ него.

Днесъ Тинъ Чинъ ходи въ училище като всички деца, веселъ, разуменъ и много обича своитъ другари. Чангъ Вунгъ казва за себе си, че е най-щастливия баща не само въ жълтата страна, но и по цѣлата земя

Добре е да знаемъ

Въ Англия е открита най-старата парна машина. Тя се намира въ рудницата Йоркширъ при Бернслей и работи вече 174 години.

Въ полярнитъ области, около полюситъ, въздухътъ е толкова добъръ про-водникъ на звука, че хората могатъ да се разговарятъ полугласно на едно разстояние отъ два километра.

Американцитъ сж направили една специална цигулка, която свѣти, когато въ концертната зала се угасятъ лампитъ. Цигулката свѣтва и въ рждетъ на майсторъ-цигуларя тя разлива чудни звукове

Водни часовници

Най-старата форма на часовницитъ е безсѣмнено слънчевиятъ часовникъ. Понеже тия часовници не сж могли да показватъ времето нощемъ, на хората дошло на умъ да направятъ водни часовници. Още 700 години преди Христа старитъ асирийци сж имали водни часовници. Това сж били голѣми дървени сѣдове, отъ една край на които изтичала водата. Единъ пазачъ непрекъснато допълнялъ сѣда съ вода и броялъ изминалото време споредъ изтеклата вода и така опредѣлялъ часоветъ. Това извършвалъ съ викане предъ населението като глашатай.

Гъркътъ Ктезибиосъ, който е живялъ 150 години преди Христа въ Александрия, прѣвъ е направилъ едно махало, което се движело отъ силата на водата и презъ известно време отхвърляло по едно камъче въ металически сѣдъ. По този начинъ водниятъ часовникъ започналъ да дава и звукъ.

У римлянитъ този сѣдъ на воднитъ часовници се правѣлъ обикновено отъ сребро или злато, съ скжпоценни камъня. Нѣкои сж пълнѣли сѣдоветъ на тии часовници вмѣсто съ вода, съ масло. Римлянитъ тогава сж били господари на свѣта и обичали блѣсъка и разкоша.

Мавританцитъ усъвършенствували воднитъ часовници. Отъ 1121 година следъ Христа има доказателства, отъ които се вижда, че воднитъ сѣдове сж били направени като кантаръ. Понеже водата бавно изтичала отъ сѣда, той ставалъ все по-лекъ и мѣрилиня прѣтъ се издигалъ. По тоя начинъ е отбелязвалъ една линия и това е била първата, въ която сж отбелязани цифритъ на часоветъ.

Казватъ, че Харунъ алъ Рашидъ подарилъ на Карла Велики единъ воденъ часовникъ, въ който една бакърена топка падала механически върху сребърна табла и така показвала часоветъ. Тоя часовникъ билъ всѣки половинъ часъ.

По-късно е изнамѣрено стѣклото и стѣклениятъ сѣдъ се е пълнѣлъ, вмѣсто съ вода, съ пѣськъ. Изъ кухнитъ, още и днесъ, въ нѣкои страни се намиратъ такива часовници, съ които се измѣрва времето при обваряване на яйца.

По-късно часовницитъ започнаха да се усъвършенствуватъ и да придобиватъ днешната сложна механическа структура. Постигнаха се и най-различни огромни и миниатюрни часовници — истински чудеса на техниката.

ЗАДАЧА

отъ бай Станю Познавача

Заварихме бай Станя съ единъ голѣмъ вестникъ въ ржката: цѣлъ чаршафъ.

— Бай Станю, какво е това чудо? — какъвъ е тоя вестникъ?

— Американски вестникъ, Пжтечко. — Тѣкмо прочетохъ една много интересна детективска история.

— Така ли? Тогава разправи я и намъ! — замолихъ го азъ.

— Ще ви я разправа. Много е интересна и при туй много подхожда за васъ, защото е единъ видъ задача за достѣпност.

— Хайде, разправи я, а пжкъ ние ще я напишемъ въ „Пжтека“.

— Добре. Разправа се въ вестника за нѣкой си д-ръ Хопкинсъ, който заведедалъ една болница въ провинцията и отишелъ единъ денъ въ Чикаго.

Бай Станю пакъ разгърна вестника, та прочете малко, да си спомни подробноститъ.

— А, да. Този докторъ Хопкинсъ ходилъ въ Чикаго, за да получи за болницата си едно минимално количество радий, което струвало 250,000 долара.

— Брей! — извика Татунчо неволно.

— Да. Турилъ той радия въ една стоманена кутия, както се полага, голѣма колкото тухла, скрилъ кутията въ куфара си и се качилъ въ влака да си отива.

Не щешъ ли, изъ пжтя, тѣкмо когато влакътъ минавалъ по брѣга на едно много красиво езеро и докторътъ се загледалъ презъ прозореца, внезапно се обърналъ и видѣлъ, че презъ вратата се подава една кафява ржка съ бѣлъ ржжавъ и съ нѣкакъвъ лѣскавъ предметъ. Въ това време той усѣтилъ миризма на хлороформъ и веднага изгубилъ съзнание.

Когато се свѣстилъ, отворилъ веднага куфара, но стоманената кутия съ

радия липсала.

По радиото съобщили на полицията Подиръ половинъ часъ пристигналъ на една станция, гдето влакътъ билъ спрѣтъ, най-голѣмиятъ детективъ въ Чикаго знаменитиятъ Вилкинсонъ.

Вилкинсонъ прегледалъ всичко най-подробно. Обискиралъ цѣлия влакъ и установилъ, че никой отъ пжтницитъ не е слизалъ отъ Чикаго до тукъ. — Значи крадецътъ или крадцитъ сж още въ влака — и че кражбата е извършена презъ времето, когато влакътъ е правѣлъ завоя покрай езерото.

Подозрението паднало най-първо върху кондуктора-негръ.

Най-грижливиятъ обискъ на багажитъ и пжтницитъ не далъ никакъвъ резултатъ. Само въ най-последното отдѣление на сжния вагонъ имало единъ пжтникъ, който впушилъ известно подозрение на Вилкинсона. Той билъ провинциаленъ лѣкаръ, въстаръ човѣкъ, който отивалъ въ отпуска. Нищо особено не намѣрили въ багажа му и никъде никаква миризма на хлороформъ. Все пакъ Вилкинсонъ билъ убеденъ, че радия е окрадналъ д-ръ Кинли и го е хвърлил въ езерото. Затова детектива се гримилъ изкусно, слѣзълъ на сжщата станция, където и докторъ Кинли и се заселилъ въ сжщото село, където отишелъ той. Наблюдавалъ го почти непрекъснато, но нищо подозрително не забелязалъ. Докторътъ почивалъ въ една вила и всѣки денъ ходѣлъ съ лодка за риба по езерото. Само веднажъ отишелъ съ лодката си къмъ онова мѣсто, гдето минавалъ влака по брѣга, но нито излизалъ отъ лодката, нито се и доближилъ дори до брѣга. Когато се върналъ докторъ Кинли, Вилкинсонъ видѣлъ, че той не носи нищо у себе си (билъ съвсемъ бански облѣченъ) нито пжкъ въ лодката си.

По такъвъ начинъ единичното подозрение на прочутия детективъ върху този докторъ — и то не довело до нищо въ диренето на радия.

Пита се: кой и по какъвъ начинъ е открадналъ кутията съ радия?

— Това е цѣлата история, — завърши бай Станю, — напишете я въ „Пжтека“ и обещайте една книжка на който отговори на въпроса.

Вести

Въ долината на Гангъ, Индия, стана голѣмо земетресение, което разруши голѣмъ брой цѣвтущи градове и ги превърна въ развалини. Най-много пострадалъ града Мура Фатуръ, въ който сж загинали повече отъ хиляда души. Болници, дворци и затвори, били разрушени.

Землетресението въ Индия траяло три минути. Загубитъ още не сж окончателно изчислени.

Новиятъ български параходъ „Рила“, който е купенъ въ Хамбургъ, ще бже изпратенъ въ Генуа.

Тамъ той ще бже ремонтиранъ и ще бждатъ инсталирани хладилници за пренасяне на замразено месо.

Следъ ремонта и приготвянето му той ще замине за България съ екипажъ отъ български матроси.